

Plavba na lodičkách v soutěskách

Obere Schleuse

Foto Václav Sojka

v Českosaském Švýcarsku si přitom kladou za cíl vydávat více společných publikací ve dvoj- či vícejazyčných verzích, ale také pořádat častěji společné akce pro veřejnost či

alespoň vzájemně odkazovat na akce vhodné pro publikum z opačné strany hranice.

K prvním krokům směrem k těmto cílům bude patřit postupné sblížování vzhledu i obsahu internetových prezentací správ chráněných území. Samozřejmostí má být zobrazování informací o aktuálním dění z celé oblasti Českosaského Švýcarska. Dosud každá ze správ zveřejňuje aktuální dění pouze pro své vlastní území a informace ze sousedních území uživatel k dispozici nemá. Počítá se se vznikem společného kalendáře akcí pro veřejnost nebo jakéhosi zásobníku praktických informací, který návštěvníkům pomůže vyhnout se dočasným omezením či jiným nepříjemnostem. Později mají vzniknout také další společné obsahy, platné pro Českosaské Švýcarsko jako celek.

Poměrně ambiciózní cíle správ chráněných území v Českosaském Švýcarsku jistě představují výzvu také v rovině samotné or-

ganizace práce s veřejností. Možnosti jedné pracovní skupiny, scházející se i několikrát za rok, jsou již značně přesaženy. Stále častěji je zapotřebí každodenního kontaktu a ad hoc výměny informací mezi konkrétními pracovníky, přitom nelze nezmínit přetrvávající jazykové bariéry nebo řadu dalších nesnází vyplývajících z rozdílů v zákonech či z odlišné organizace ochrany přírody pro jednotlivá území.

Avšak posun od roztržitého vnímání území ke konstatování zjevného faktu, že navzdory člověkem vytvořeným hranicím všeho druhu je Českosaské Švýcarsko jediným pozoruhodným přírodním celkem, může být nejen pro ochranu přírody jedině prospěšný.

Tomáš Salov

tiskový mluvčí a vztahy s veřejností
Správa NP České Švýcarsko

Práce s veřejností v KRNAP

Prakticky od samého počátku existence Krkonošského národního parku byla vedle ryzí ochrany přírody velká část aktivit věnována práci s veřejností. Již v 70. letech 20. století se začaly rodit základy zdejší ekologické výchovy, bylo zřízeno první pobytové školicí středisko ochrany přírody na Rýchorské boudě a síť informačních středisek. Správa KRNAP se v oblasti práce s veřejností vždy snažila udávat tempo a zkoušet nové věci i postupy. A je tomu tak dodnes.

Práce s veřejností je široký pojem, který zahrnuje řadu činností, a platí to i pro Krkonošský národní park. Nejde jen o vydávání letáků, správu internetových stránek, ekologickou, resp. environmentální výchovu, ale též o provozování informačních center, sítě krkonošských muzeí a do důsledku vzato i o práci profesionálních strážců národního parku.

Strážci národního parku, kteří jsou v každodenním (a zpravidla prvním) kontaktu s návštěvníky, jsou v podstatě velvyslanci správy národního parku. A jak všichni víme, na prvním dojmu hodně záleží. Někdy jsou však veřejností neprávem vnímáni jako „zelení policajti“, přestože hlavní smysl jejich práce spočívá v tom, že pomáhají, radí a podávají informace lidem, které potkají na pochůzkách horami. V jejich péči je i veškerá turistická infrastruktura – odpočinková místa, informační panely, cedule či panoramatické mapy. Stejně tak se starají o drobnou údržbu horských chodníků a cest.

Práce s dětmi je základem naší činnosti.

Foto Kamila Antošová, archiv Správy KRNAP

Síť krkonošských muzeí pod Správou KRNP může někomu připadat jako okrajová záležitost, která správě ani nepřísluší. Do jisté míry je to pravda, by nemělo být ambicí ochranné instituce provozovat vlastivědné či regionální muzeum. Je-li však toto muzeum zaměřené na přírodu, jako je tomu u naší známé vrchlabské expozice *Kámen a život* či harrachovské lesnicko-myslivecké expozice *Šindelka*, pak je to jistě v pořádku. Navíc, pokud je činnost muzea – dočasné výstavy a další akce – úzce provázána s ostatními pracovišti Správy národního parku, pak může návštěvník čekat zajímavý, kvalitně připravený program. Důkazem je například spolupráce pracovníků Krkonošského muzea a kolegů zabývajících se ekologickou výchovou, kteří připravují veřejnosti vyhledávané komentované prohlídky dočasných výstav, organizují různé soutěže či připravují pracovní listy pro děti v rámci vzdělávacích programů.

Informační střediska. Stejně jako strážci přírody jsou v každodenním styku s návštěvníky i fundované pracovnice našich informačních středisek. Díky nim se turisté nejen dostanou do cíle své cesty, ale ještě si přitom všimnou řady zajímavostí, na které je naše kolegyně upozorní.

Environmentální výchova. O jejím významu dnes již nikdo nepochybuje. Otázkou je, jak ji co nejzáživněji představit lidem všech věkových kategorií. Pro atraktivnější výuky nejmladší generace – od dětí v mateřských školách po studenty středních škol – jsou vedle programů pro školní učebny připraveny programy přímo v terénu, které se pochopitelně těší velké oblibě. Pro širokou veřejnost jsme připravili programy pod společným názvem *Nás učí příroda*, kdy lektor vždy na jednom konkrétním druhu či biotopu vysvětluje účastníkům vazby celého ekosystému. V současné době nabízíme mj. programy zaměřené na jelena lesního, hořec tolitovitý, mravence, lýkožrouta smrkového, krkonošské ledovcové kary, rašeliniště, skorce vodního, obojživelníky, les a na dalších tématech pracujeme. Jakousi přidanou hodnotou uvedených programů je edice ojedinělých, specificky výtvarně ztvárněných dřevěných visaček, které účastníci získají při splnění zadaného úkolu v rámci programu. To výrazně zvyšuje zajímavost celé akce jak pro účastníky, tak pro lektora, který tak prostřednictvím plnění zadaných úkolů získává zpětnou vazbu. Obliba těchto programů mezi veřejností nás motivovala k rozšíření původních témat, zaměřených výhradně na přírodu, o historické souvislosti. Vznikl tak seriál akcí s názvem *Toulky historií Krkonoš*. V dílně mých kolegů vznikají i různé soutěže, které mají za cíl přiblížit soutěžícím – dětem i dospělým – zajímavá fakta a fenomény krkonošské přírody.

Tiskoviny, základ klasické propagace. Z tištěných materiálů máme k dispozici celou

Účastníci programů dostanou za svou aktivitu unikátní dřevěný suvenýr.

Foto Kamila Antošová, archiv Správy KRNP

edici letáků. Jejich náklad, daný dostupným rozpočtem, však omezuje možnosti distribuce. Nemůžeme distribuovat letáky všude tam, kde o ně turisté projeví zájem. Dodržujeme však pravidlo, že bezplatné materiály vydané Správou KRNP jsou k dispozici ve všech jejích zařízeních. Navíc již řadu let všechny tiskoviny umísťujeme na naše internetové stránky, kde si je každý v klidu domova může stáhnout ještě před cestou do hor. Zájemci si rovněž mohou zakoupit edici brožur, které informují o krkonošských unikátech. Stejně tak se mohou potěšit řadou „značkových“ produktů s logem národního parku. Samozřejmostí jsou knihy o Krkonoších a v neposlední řadě časopis *Krkonoše – Jizerské hory*, který je nejvýznamnějším regionálním časopisem v rámci republiky.

Kontakt s médii. Cestou k veřejnosti jsou i média. Proto má Správa KRNP již od roku 2004 tiskového mluvčího. Jeho (v současnosti mojí) prací je vyhledávat vhodná témata, která by mohla lidi zajímat. Při jejich koncipování je největší hrozbou sklouzávání do rutiny a odbornosti. Odborníci často mají s médii, resp. s jejich tendencí vysvětlovat konkrétní problémy zjednodušeně, špatné zkušenosti a mnozí odmítají jakýkoliv kontakt s novináři. Někteří, soustředění na svůj pracovní úkol, si ani neuvědomují, že to, co dělají, je ve skutečnosti velice zajímavé a že by bylo fajn o tom říci veřejnosti. Některým uniká, že prezentace jejich práce je do jisté míry obhajobou ochrany přírody a zdůvodněním, nač vlastně bereme peníze z veřejných rozpočtů. To je okamžik pro mluvčího, který vhodná témata předkládá médiím.

Nejčastějším nástrojem jsou tiskové zprávy.

Opomíjet nelze ani dnes již běžné internetové stránky. I tato prezentace by ale měla být adekvátní a profesionálně zpracovaná. Velký potenciál v šíření informací směrem k veřejnosti mají sociální sítě. U nás nejrozšířenější Facebook (facebook.com/spravakrnap) se nám osvědčil jako prostor, kde můžeme informovat o událostech, které nejsou tak důležité, aby visely na webu, ale přitom jsou natolik zajímavé, že je nechceme hodit do koše. Svůj facebookový profil má i zmínovaný časopis či Krkonošské muzeum.

Lidé si rádi prohlížejí fotky a sledují video. To jsou další nástroje, které není radno, pokud chceme být veřejnosti co nejbližší, opomíjet. Všechna videa, která máme k dispozici, můžete najít na našem profilu na Youtube (youtube.com/spravakrnap). Velký prostor dáváme různým fotogaleriím. Známa věc je, že sto pospaných stran papíru nedokáže tolik, co jedna kvalitní fotografie. Kolik lidí má dnes čas číst sto stran? Dobrou fotku si ale prohlédne každý.

Ochrana přírody je do jisté míry vnímána jako záležitost veřejnost omezující a je třeba neustále vysvětlovat, proč to které omezení musí lidé dodržovat, čemu by svým chováním mohli ublížit, co by mohli zničit. Na druhou stranu je třeba neustále opakovat, zdůrazňovat a vysvětlovat, jaké unikáty zde máme. Protože jen vzdělaný, informovaný člověk si váží přírody kolem sebe a pak ji i chrání.

Radek Drahný
vedoucí oddělení styku s veřejností
a tiskový mluvčí Správy KRNP